



Sporen in het landschap

Fietsroute door het buitengebied van Vaassen
met informatie over karakteristieken in het landschap



Deze route begint op het kasteelplein van de Cannenburch in Vaassen.
Er is daar parkeergelegenheid, fietsenstalling en horeca.

De tocht is zo'n 30 km lang.

RD = rechtdoor **R = naar rechts** **L = naar links**

De nummering in de tekst verwijst naar de genummerde locaties op de routekaart.

*De in de tekst genoemde straatnamen worden ter plekke niet altijd met een bord aangegeven.
Door weersomstandigheden en/of werkzaamheden kunnen korte delen van de route soms lastiger
begaanbaar zijn.*

Deze route wordt u aangeboden door Fietzersbond Epe.
De smaak te pakken? Kijk voor meer routes op www.epe.fietzersbond.nl





ROUTEBESCHRIJVING

[1] Kasteel Cannenburch is van oorsprong laat-middeleeuws. Zijn huidige uitstraling, met bouwhuizen en park, kreeg het rond 1750. Al in begin 1400 lag er bij het kasteel een bos; latere bewoners breidden dat uit en gaven het bos een parkachtig karakter. Geldersch Landschap en Kasteelen voerde in 2008/2010 een omvangrijke renovatie uit en gaf het park zijn allure terug. Bewonder ook even de moestuin, naast de fietsenstalling, waar ouderwetse ('vergeten') groenten, kruiden en bloemen groeien. Park en moestuin vrij toegankelijk; het kasteel is (behalve in de wintermaanden) tijdens rondleidingen te bezichtigen.

Vanaf kasteelplein - L (Julianalaan)

Bij het bruggetje - L (Kersendijkje)

[2] Het smalle Kersendijkje is met zijn scheefstaande lindes een idyllisch paadje. Dat vonden jonge Vaassenaren vroeger ook al. Het laantje werd een ontmoetingsplek voor verliefden. Menige Vaassenaar had hier zijn/haar eerste afspraakje.

[3] Aan het eind van het Kersendijkje ligt de Cannenburchmolen, met links de wijerd (molenvijver). Het eerste waterrad draaide hier al in de 14^e eeuw. De molen beschikt over zowel een turbine (maar die zie je niet) als een waterrad. Dat rad zie je draaien als je voor het bruggetje even naar beneden loopt. Daar staat ook een informatiebord.



Einde pad - L (Prins Bernhardlaan)

Einde weg - L (Koninginneweg)

Eerste weg - R, verhard fietspad (Emmalaan)

[4] Werp even een blik achterom: door het hek kijk je langs een zichtlijn diep het kasteelpark van de Cannenburch in. Het geruis komt van de waterval naast de woning, op de plek waar vroeger watermolen 't Kraaijennest stond.

[5] Je fietst nu stroomopwaarts langs een aantal gegraven sprengbeken die vanuit de sprengen bij Niersen richting Vaassen stromen. Wat verderop langs het fietspad geeft een informatiebord tekst en uitleg over het bijzondere van de beken hier.

Einde verhard fietspad - L (Gortelseweg)

Einde weg - R (Elspeterweg)

[6] Kroondomein Het Loo is een uitgestrekt natuurgebied rondom paleis Het Loo. Ruim 325 jaar geleden kocht stadhouder Willem III het kasteeltje (nu Het Oude Loo) met nog maar 300 ha. erbij. Het fungeerde als jachtslot, te midden van uitgestrekte 'woeste gronden', zeer geschikt voor de valkerij. Zijn nazaten breidden de bezitting uit. Vooral koningin Wilhelmina en prins Hendrik kochten duizenden hectare(heide)gebied, dat grotendeels werd bebost. Kroondomein Het Loo beslaat nu 9700 ha.

Op kruising bij knooppunt 46 - R (Elburgerweg)

Na huisnr. 146 - R, bruggetje over



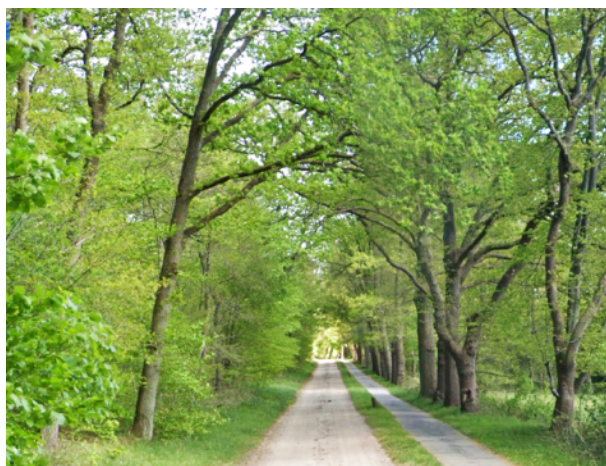
[7] Je bent nu in de Motketel, een van oorsprong nat gebied doordat de grondwaterstand hier dicht onder met maaiveld ligt. Daarvan is handig gebruik gemaakt door sprengenkoppen te graven en het water dat zich daarin verzamelde af te voeren in eveneens gegraven beekbeddingen. Je ziet overal om je heen zulke sprengenkoppen en beginnende beken. Dit gebied is de bron van diverse beken die richting Vaassen stromen.

Eerste pad - L (dus niet de rode route)

Einde pad - R (Elburgerweg)

[8] Je rijdt door buurschap Niersen, een plek die al in de prehistorie werd bewoond, getuige enkele grafheuvels. Het Niersense Bos is een van de oudst beheerde bossen van de gemeente Epe, mogelijk al vanaf het begin van de Middeleeuwen. Het was een zgn. malenbos, beheerd door een maalschap; gekozen maalmannen bepaalden jaarlijks hoeveel en waar er gekapt mocht worden.

Na huisnr. 160 - R, fietspad (Niersenseweg)



Na het wildrooster - R (Hattumseweg, niet doodlopend voor fietser)

Einde grintweg - L (Gortelseweg)

[9] De Gortelseweg doorkruist een gebied waar in de prehistorie de eerste boeren hun akkertjes hadden, de zgn. raatakkers of celtic fields. Aan het begin van de heide links staat een infobord.

Tegenover de parkeerplaats met infobord - R (Wildweg)

[10] *Vlak na een zijweg naar rechts staat in het bos een dikke ronde betonpaal met daarop een bronzen plaquette. Die geeft je informatie over het urnenveld dat hier ligt. Een korte wandelroute voert je langs de heuveltjes waarin bewoners in de Bronstijd de urnen begroeven met de asresten van hun overledenen.*

Op kruising - L (Hertenkampsweg), wordt verhard fietspad

Einde fietspad - RD, zandweg (Hertenkampsweg)

In de zomer kan deze zandweg erg mul en stoffig zijn. Kies dan voor dit alternatief: ga niet maar rechtdoor maar rechtsaf (Hanendorperweg). Op kruising linksaf (Veldweg) tot de rotonde (zie twee punten verderop in de tekst.)

Einde weg - R (Pollenseveenweg)

[11] *Ook hier lag in de prehistorie een nederzetting, aan de rand van de Smallertse Beek, die links door de weilanden loopt.*

Op de kruising - L (Veldweg)

[12] *De weg daalt iets, het dal van de Smallertse Beek in. De beek gaat als een bescheiden stroompje onder de weg door. Vroeger was het beekdal veel natter en was het lage gebied lastig te doorkruisen. Maar hier was een zgn. voorde, een passage waar het beekdal het best kon worden overgestoken. Aan deze schaaapvoorde dankt buurschap Schaveren haar naam.*

Op rotonde - RD (Woesterweg)

Eerste weg - R (Westendorperheideweg) en op de splitsing - L (Heemhoeveweg)

Einde weg - R (Laarstraat)

Op splitsing - R (Korte Laarstraat)



[13] *Aan het einde van de Korte Laarstraat staat een schaapskooi zoals er vroeger vele waren; ze stonden bij de boerderijen of aan de westrand van de buurschappen, de kant van 'het veld', zoals de heide meestal werd genoemd.*

Na oversteek voorrangsweg - L, fietspad (Eperweg)

Tweede weg - R (Kopermolenweg)

Op T-splitsing - L (Korte Kopermolenweg)

[14] *Je kruist hier, bij het bord, de Klaarbeek. Links stort het water van de beek over het molenhoofd van de Kopermolen (in droge periodes kan de beek droog staan). De molen was koperpletterij en -knipperij, maar ook papiermakerij en korenmolen. Er draait nu geen waterrad meer, maar er worden plannen gesmeed om het authentieke molencomplex te renoveren en een passende bestemming te geven.*

Einde weg - R (Brakerweg)

Op de splitsing bij blauw bord VMI - L (Ledderweg)



[15] *Op huisnr. 11 museumboerderij Hagedoorns Plaatse (anno 1715), een zgn. hallehuis, een boerderijtype dat karakteristiek is voor Oost-Nederland. Binnen ademt de boerderij de sfeer van het plattelandleven rond 1900. Op het erf staat een bakhuis, schuur, kapschuur (met oude wagens), hooiberg. Er ligt een moestuin er is een bijenstal. In de nieuwe kapschuur zijn wisselende exposities. Voor openingstijden zie infobord.*

Eerste weg - R (Zuivelweg)

Einde weg - L (Gelriaweg)

[16] *Net na de bocht, aan de rechterzijde, klatert het water van de Klaarbeek over twee waterraderen naar beneden. **Houd de weg vrij als je even blijft kijken en luisteren.***

Op de splitsing - R (Westendorperweg)

Bij de kruising met verhard fietspad - L, fietspad

[17] *Het fietspad over de voormalige spoorbaan doorkruist de Emsterenk, een agrarisch gebied dat al in de Middeleeuwen als akkerland werd gebruikt. Eeuwenlange bemesting met heideplaggen gemengd met schapenmest heeft de enken tientallen centimeters opgehoogd. Rond 1700 waren de enken rondom Emst befaamd om hun hop, die werd gebruikt in de bierbrouwerij. Links, met huisnr 27, ligt de Emsterhof, een boerenhofstede die eeuwenlang het bestuurlijke middelpunt van het omliggende agrarische gebied was.*



Einde fietspad - RD (Spoorstraat)

Einde weg - schuin oversteken naar fietspad

[18] *Het fietspad volgt het voormalige spoorwegtracé van het 'Baronnenlijntje', genoemd naar de adellijke geldschietters, tussen Hattermerbroek en Het Loo. Het was aanzienlijk minder groen omzoomd dan nu, want door vonken uit de stoomlocomotief zou de begroeiing in brand kunnen raken.*

Na tweede bruggetje - L (Zwarteweg)

Na tweede bord doodlopende weg - L, fietspad (Kievitsveld)

[19] *In het begin van de vorige eeuw legde de Heidemaatschappij hier een vijvercomplex aan om vis te kweken die elders in Nederland kon worden uitgezet. Nadat de viskweekvijver in onbruik raakten, ontwikkelde zich een natuurgebied.*

Einde fietspad - R en einde weg - L (Runnenbergweg)

Na brug - R, fietspad (Deventerstraat)

[20] *Het fietspad loopt tussen Apeldoorns Kanaal (links) en Grift (rechts). De Grift is het oudst, gegraven in de 14^e eeuw om het water dat vanaf de hogere Veluwe oostwaarts afstroomde, in noordelijke richting af te voeren. Het Apeldoorns Kanaal werd tussen 1825 en 1830 gegraven om scheepvaart mogelijk te maken die de Noordoost-Veluwe beter moest ontsluiten.*

Bij bordje nr. 159 (na nr. 161, 157, 155) - R, fietspad



[21] *Je kunt hier even in de richting van de sluiswachterswoning op nummer 159 fietsen om de sluis in het Apeldoorns Kanaal te bekijken. Oorspronkelijk was het een houten sluis, rond 1880 vervangen door een gemetselde schutstuw. In 2008 is de Vaassense sluis grondig gerenoveerd en weer bruikbaar gemaakt.*

Vorrangsweg oversteken



Op de kruising bij knooppunt 78 - R (Deventerstraat)

[22] *Rondom de r.k. kerk, gewijd aan Sint Martinus, ligt de (oorspronkelijke) Oosterhof. Rechts stond in de 17^e en 18^e eeuw de boerderij Oosterhof, waar de heren van kasteel Cannenburch en hun katholieke aanhang een schuurkerk hadden; in het destijds hervormde Nederland waren kerken voor katholieken taboe. De huidige Martinuskerk is een zgn. Waterstaatskerk, gewijd in 1832. Schuin tegenover de kerk liggen de voormalige pastorie met koetshuis en de r.k. begraafplaats.*

Op rotonde - RD (Deventerstraat)

Meteen na rotonde - L (Stationsstraat)

[23] *De Bruine Beuk binnen het hekje in de groenstrook links is Bevrijdingsboom van Vaasen, in 1945 geplant door de Oranje-commissie. De dorpsmeden in Vaasen maakten ieder een ornament voor het kleurrijke hekje.*

Eerste weg - R (Jan Mulderstraat)



[24] *Daams molen, gebouwd in 1870, kon na een grondige restauratie in 1990 weer draaien en malen, nadat de molen vijftig jaar lang niet meer was dan een romp zonder kap en wieken. In 2012 is de molen vijf meter verhoogd om voldoende windvang te behouden. De verhoogde stelling biedt een mooi uitzicht over het dorp.*

Na de molen - L (Houtzagerstraat)

Einde weg - R (Kosterstraat)

Eerste weg - R (Dorpsstraat)

[25] *Meteen na het inrijden van de Dorpsstraat rechts Museum Vaassen Historie, met wisselende tentoonstellingen.*

Op kruising bij fietsenwinkel - L (Julianalaan)

De route eindigt weer bij kasteel Cannenburch



F
Fietsersbond
Epe

